

290
во, защото шумадийците при „Свецу“ ще го закарат, с душа
не ще го оставят и пак ще го уверат, че на запад от Мо-
рава живеят „прави Сърби и сърбиянки“.

Второ, ако тази Сърбкия пее в земята на запад от
Морава, тя ни доказва, че хората на изток от същата река
не сж сърби.

От това става ясно, че западната граница на бжлгарска-
та родина, според народната ни песен, е река Морава.

В трета песен нашата граница минава по Шар планина.
В тази песен юнак пита либето си защо и кому е налютено,
а то му отговаря:

— На тебе сжм налютено,
Че предаде дервеното;
дервенето Качанишко.¹⁾

Изглежда, че тази песен е изпета след косовската битка,
когато бжлгари и сърби се биха с общия християнски враг
на полуострова — турците. Качанишкия проход се спомена-
ва в още една песен пак от това време:

Изкачи се Марко в Качанишко клисуре,
Па си погледна кжм Косово поле.
Там си видя турци Анадолци.²⁾

В бжлгарското сжзнание „Качанишко Клисуре“ е грани-
ца между два народа, от които южния е свой.

Тя не е сърбска песен, защото сърбите претендират
от двете страни на Качанишкия проход да има сърби. Но
тя не е и от „славяни“, както те наричат македонското на-
селение. Че вжв втората песен Марко не е сърбски герой:

„Гледа Марко, гледа дано види,
дано види бжлгарски байряци,
бжлгарски зелени байраци.“²⁾

И в двете песни героите сж бжлгари от Македония,
които изпуснали из ржце Качанишкия проход. И затова бжл-
гарите се налютиха, намржшиха на своите некаджрни юнаци.

А според последната песен още в онова време борците
които не издържаха турския напор при Качаник, а им поз-
волиха да нахлуят в земята на юг от него, не сж ни сърби
ни славяни, а бжлгари сжс зелени байраци.

И тжй според песните, които имаме на ржка, не само
по исторически документи и права, а и в народното сжзна-
ние бжлгарска е земята между Бело и Черно морета. Ду-
нав и Морава и на запад до Шар планина.

Други песни не знаем и не сме дирили. Че ний не сме
имали ни време, ни призвание кжм подобро издирване.

1) Меб. кн. 14, стр. 91.

2) Мб. кн. 14 стр. 91